

Svensk fäbodkultur och utmarksbruk

KULTURARV

MÅNGFALD

FRAMTID

- ❖ Är fäbodrörelsen odemokratisk?
- ❖ Våra fäbodar välkomnar tusentals besökare!
- ❖ Ny fräsch hemsida!
- ❖ Planera din sommar - stort kalendarium

Redaktör: Jers Kristin Lissel

redaktion@fabod.se

072-9483917

Tryck: Reklamab, Edsbyn

Ansvärg utgivare: Peter Helander

Redaktion: redaktion@fabod.se

Tidskriften Svensk fäbodkultur och utmarksbruk
är medlemstidning för FSF org.nr. 802421-3152
ISSN 2003-2307

Om inte annat anges så är artiklarna författade
av redaktionen. Åsikter i artiklar som inte
signerats av styrelsen är inte med automatik
förbundets åsikter.

För medlemskap betala 300:- per person,
organisation eller företag eller 500:- per familj
utan begränsning av antal personer i hushållet.
Varje sådant medlemskap ger en röst vid årsstämman.

Övriga kan beställa tidskriften för 100:-/styck
eller prenumerera via sin förening 200:-/per år
Sätt in aktuell avgift på bankgiro 5243-8538
eller swisha 123 109 20 22

Förbundet Svensk Fäbodkultur och utmarksbruk

(FSF) www.fabod.se

Ordförande Peter Helander

073-072 86 27 ordforande@fabod.se

Ledamot Perjos Lars Halvarsson

073-028 00 01

Ledamot Marika Kaspergård

073-808 60 66

Ledamot Ingela Käreskog

070-570 07 58

Ledamot Jers Kristin Lissel

072-948 39 17

Ledamot Åsa Regnander-Dahl

070-369 97 37

Ledamot Erik Samuelsson

073-821 35 22

Ledamot Carin Walldin

070-573 43 55

Ledamot Mårten Wikner

073-939 94 27

Ekonomi Lena Åkerlind

070-350 80 66 ekonomi@fabod.se

Revisorer Erik Sundin och Åke Eriksson

revisorer@fabod.se

Valberedning består fem ledamöter samt en suppleant.

Gruppmail: valberedning@fabod.se

De regionala fäbodföreningarna är medlemmar
i förbundet och har en viktig roll för regional
intressebevakning, aktiviteter och kontakter
med fäbodbrukare, fäbodägare och fäbodlag
och andra intresserade.

Dalarnas Fäbodbrukarförening, DFBF
dfbf@fabod.nu

Föreningen Värmlands Säterkultur, FVS
varmlandsaterkultur@fabod.nu

Värmlands Säterbrukarförening, VSBF
varmlandsbf@gmail.com

Gävleborgs Fäbodförening, GFF
gff@fabod.nu

Jämtland och Härjedalens Fäbodförening, JHFF
jhf@fabod.nu

Framsida: Foto Malin Bengtsson

<https://www.fotografmalinbengtsson.se>

Är FSF en odemokratisk ideell förening?

Detta påstår Naturvårdsverket då de plötsligt avslår den bidrags-ansökan som de under många år tidigare har beviljats. Eftersom våra stadgar tillåter alla att vara medlemmar som vill stötta fäbod- och utmarksbruket inklusive de aktiva fäbodbrukare som bedriver verksamhet och är per definition företagare så anser man efter flera år med samma stadgar att vi inte uppfyller demokrativillkoret.

Naturvårdsverket stödjer sitt beslut på en departementsutredning från 2015 som gjordes som en översyn av de statliga stöden till organisationer inom det civila samhället gällande områdena integration, diskriminering, främlingsfientlighet, homofobi och andra former av intolerans samt nationella minoriteter.

FSF har överklagat Naturvårdsverkets beslut eftersom den utredning som Naturvårdsverket hänvisar till handlar om stöd till andra typer av organisationer än FSF och utredningen behandlar överhuvudtaget inte miljöfrågor som är syftet med det bidrag FSF sökt och fått beviljat under flera år.

Vi, förbundets styrelse, hänvisar istället till propositionen "En politik för det civila samhället" Prop. 202/10:55. Där står det att utmärkande för en ideell förening är också just den "ideella" karaktären. Detta innebär att föreningen antingen har en ideell målsättning, oavsett om den bedriver ekonomisk verksamhet eller inte, eller att den främjar sina medlemmars ekonomiska intressen men utan ekonomisk verksamhet.

FSF hänvisar i vårt överklagande till ytterligare en statlig offentlig utredning, SOU 2019:35 "Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället", som också behandlat demokrativillkoret i samband med bidragsgivning. Där formuleras demokrativillkoren enligt följande:

"Bidrag ska inte få lämnas till en organisation om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten

1. utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt; kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter
2. diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde
3. rättfärdigar, främjar eller uppmärksammar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller

Gut Peter Helander.

Foto: Hällpetters Maria Bergström.

4. motarbetar det demokratiska styrelse-skicket".

FÖRBUNDET VERKAR FÖR SINA MEDLEMMARS INTRESSEN

FSF är en ideell förening enligt det första alternativet i Prop. 2020/10:55, det vill säga förbundet är helt ideellt men det främjar bland annat sina medlemmars ekonomiska intressen genom att verka för att småbrukare ska kunna bedriva fäboddrift, upprätthålla den biologiska mångfalden och bevara värt gemensamma kulturarv. Vidare bryter FSF inte mot någon av de fyra punkterna ovan från SOU 2019:35. Att företagsverksamhet eller att en företagare är medlem i en förening skulle utgöra ett diskriminerande demokrativillkor för stöd, står inte utläsa i den närmare 500 sidor långa utredningen och inte heller i den vägledning för handläggare som är kopplad till utredningen.

Sammantaget anser FSF att allt talar för att förbundet är en demokratisk organisation enligt relevanta utredningar och att det Naturvårdsverket framför i sitt beslut inte är ett demokrativillkor i dessa sammanhang. Det ska därför inte ligga till grund för ett avslag på ansökan.

Denna nya bedömning kommer enligt vår uppfattning att få långtgående konsekvenser för möjligheten att få bidrag från verket för många organisatorer framöver. Tyvärr är det

*"Denna nya
bedömning kan få
långtgående
konsekvenser för
organisationer som gör
en verklig skillnad för
miljön och den
biologiska
mångfalden."*

organisationer som kan göra en verklig skillnad för miljön och den biologiska mångfalden som utestängs från dessa miljöbidrag. Det kostar pengar att hålla betesdjur och att sköta jordbruks- och betesmarker. Detta låter sig inte göras helt ideellt. Företagande är därför nödvändigt men uppenbarligen ska man då inte få organisera sig och hjälpas åt att driva sina frågor i ideella föreningar.

FSF noterar vidare att Naturvårdsverket inte är konsekvent i sin myndighetsutövning då t.ex. Förbundet Sveriges småbrukare erhållit 151 000 kr i bidrag. Ett förbund som vänder sig till småbrukande bönder som definitivt är företagare i juridisk mening. Även FOBO, Förbundet Organisk Biologisk odling, har erhållit medel, i deras fall 232 000 kr. På deras hemsida står att läsa "Bland medlemmarna finns såväl yrkesodlare som husbehovsodlare och konsumenter". Av någon anledning förvägras dock FSF medel, ett förbund som arbetar helt ideellt och har en fullt ut demokratisk styrelseordning. Enskilda personer, varav några bedriver små jordbruksföretag är medlemmar, precis på samma sätt som hos småbrukarna och FOBO.

Det är tråkigt och anmärkningsvärt att ett förbund med medlemmar som verkligen gör skillnad för den biologiska mångfalden i praktiken, vilket givetvis även småbrukarna och FOBO gör, ska nekas ersättning samtidigt som mycket stora belopp betalas ut till organisationer som enbart har en politisk agenda eller som ägnar sig åt aktiviteter som t.ex. byggnadsvård. Deras verksamhet är behjärtansvärd men kan svårigen ha någon nämnbar praktisk effekt på naturmiljön.

*Gut Peter Helander
Ordförande FSF*

Vi ska stå beredda att trycka på knappen

Medan fäbodrörelsen i Norge och Sverige går i väntans tider så finns en del från arbetsgruppen för immateriellt kulturarv att förmedla från processen.

Det beslutande mötet med Unesco kommer att hållas i Paraguay den 2–7 december i år och deras *Evaluation Committee* kommer att presentera sin rekommendation till beslut ungefär fyra veckor tidigare, det vill säga i början av november.

Fäbodrörelsen har behov av att inför utnämningen prata ihop sig med representanter för de olika kulturelementen – hantverksmässig matproduktion, vallmusik och hemslojd och andra traditionsbärare som ingår i det immateriella kulturarvet.

Vi har också i arbetet med att förbereda för en utnämning behov av att träffa tjänstepersoner från myndigheter och politiker från alla nivåer, både lokalt, regionalt och centralt. Vi behöver träffa nyckelpersoner på myndigheter, regioner, museer, politiker, osv för att diskutera möjligheter till finansiering och förankring i den dagliga offentliga verksamheten.

Troligtvis kommer ett möte att arrangeras i Uppsala i mitten av september. En fråga har varit om det är vettigt att ha en ännu bredare förankring? Vi jobbar för att ha ett sådant möte, antingen innan, eller möjligen efter beslutet i december. Isof, *Institutet för språk och folkminnen*, har pratat om att man skulle kunna vilja dra ihop ett möte med myndigheter i januari-februari nästa år. Ett större möte kanske kan hållas via zoom eller motsvarande. I så fall skulle man vänta in och ha det större förankringsmötet efter den förväntade utnämningen. Arbetsgruppen jobbar för ett samarbete i den frågan.

Norge har gjort en broschyr som de anser beskriver det immateriella kulturarvet. I Sverige arbetar gruppen helt ideellt och efter påtryckningar från bland annat Länsstyrelsen i Jämtland pågår nu ett arbete med att ta fram en broschyr som beskriver de olika kulturelementen och vad ett immateriellt kulturarv är. Förhoppningsvis kommer den att vara klar till fäbodveckorna i sommar.

En fråga hur själva beslutet i december ska uppmärksammas och i vilken grad vi går ut med beskedet gemensamt med våra norska vänner. Vid beslut kommer förmodligen Institutet för språk och folkminnen – Isof, och Kulturdepartementet att skicka ut pressmeddelande om beslutet och det borde då också komma något från FSF i samma stund som det händer! Det är alltså mycket som måste förberedas så att vi är "klara att trycka på knappen" Flera möten med Norge har och kommer att hållas inför det fortsatta arbetet.

*Olle Berglund,
ordförande i gruppen för
immateriellt kulturarv*

Olle Berglund. Foto: Maria G Nilsson.

TIPSA

Vet du något av fäbodintresse du tycker vi borde göra ett reportage om? Tipsa redaktionen genom att maila redaktion@fabod.se Vi tar tacksamt emot era idéer.

Inger Wiklund Fors. Foto: Victoria Törnqvist.

Kulturpris till Inger Wiklund

När ordföranden i Envikens hembygdsförbund ringde och berättade för Inger att hon skulle få det årliga kulturpriset blev hon glatt överraskad.

Motiveringen löd ”För ett fint kulturarbete vid Grejsans fåbod. Inger har tillsammans med sin syster Anneli fört vidare och utvecklat det arbete som deras mor Anna utfört i form av skötsel av kor och framförallt getter med att bland annat göra ost och messmör. De har också varit utomordentliga ambassadörer för Grejsan som fåbod genom att bevara gamla traditioner.”

– Det är fantastiskt att få det erkännandet,

att folk ser vad man gör och uppskattar det, säger Inger.

Inger Wiklund Fors tog över fåboddriften på Grejsan när hennes mor gick bort år 2002. – Jag föddes in i fåbodlivet. Mor drev fåboden i femtio år och när jag var barn fanns här fyra gårdar med djur, sedan lade de ner en efter en. När hon gick bort var det självklart för mig och min syster Anneli att vi skulle fortsätta.

Modern, Wiklunds Anna kallad, var på sin tid något av en legend och än idag florerar historier om henne. En energisk och färgstark dam med stark vilja som på sin tid tog emot busslaster med turister på fåboden. Idag är verksamheten lite mer stillsam. Inger

anordnar skivar- och kulningskurser samt yogaträning.

I övrigt är det mesta på vallen sig likt. Idag går det 14 getter och här och betar, fyra av dem stammar från den flock som modern hade. Inger kokar mese och ystar ost. Stugorna hålls efter och markerna hävdas. Wiklunds Anna kan känna sig nöjd.

Priset består av diplom samt femtusen kronor. Vad ska du göra med pengarna undrar vi.

– Vi ska rensa en källa och då krävs det en liten grävmaskin, pengarna får gå till det.

Hällpetters Maria Bergström

Grejsans fåbod. Foto: Hällpetters Maria Bergström.

Linnea och Ann Eriksson, Östnårbuan, Jämtland.

Foto: Heimbygda.

Barnläger gav kulturpris till mor och dotter

Ann och Linnea Eriksson från Östnårbuans fäbod i Jämtland tog emot pris för sin barnlägerverksamhet.

Ann startade sitt första läger 2017 och dottern Linnea, nu 21 år, var med från början. Idag är Linnea lägerledare och delar ansvaret med sin mor.

– Vi blev verkligen jättegglada, berättar Ann, vi grät båda två. Det kändes som om vi vunnit Nobelpriset.

Speciellt glad är Ann för dotterns skull.

– Hon har nog inte förstått värdet i det vi gör och att någon annan skulle tycka att lägren är viktiga. Hon är så van och ser det som självklart att vi har läger. ”Det här är väl ingenting” har hon nog tänkt och så får vi pris och diplom!

Det var Heimbygda, Jämtlands och Härjedalens hembygdsförbund som delade ut priset med motiveringen Ann har lärt generationer av barn lokala traditioner och hur det är att leva fäbodliv med allt vad det innebär. Med Linnea som arvtagerska kommer ytterligare generationer att kunna ta del av deras stora kunskap i deras välkomnande miljö på Östnårbuan.

Nytt för i år på Östnårbuan är att Ann kommer att ha en lägervecka för vuxna.

– Jag är socionom och beteendevetare men har inte fullt ut använt min utbildning i barnverksamheten men haft en tanke om att kunna få mer nytta av den. Samtidigt har många frågat mig ”blir det aldrig några läger för vuxna?” och så föll bitarna på plats. Jag kommer att ha åtta vuxna på läger en vecka i augusti. Vi samlas kring fäbodsysslor men kommer också att ha mycket samtal, det blir en slags ”må bra”-koncept. Spännande, det följer vi med intresse.

Hällpetters Maria Bergström

Karin Kolterud och Eva Rune sjunger:

Foto: Malin Bengtsson.

Mattias Lies, Torrlids fäbod. Foto: Victoria Törnqvist.

Fäboden - en arena för kultur

Sommartid sjuder det av liv på de aktiva fäbodarna runt om i Sverige. Förutom det nödvändiga, traditionella fäbodarbetet med att sköta lantraskreatur och biologiska mångfaldsmarker samt att förädla mjölkprodukter så sker även många olika kulturella aktiviteter.

De sistnämnda presenteras årligen i FSF:s sommarkalendarium som finns i mitten detta nummer så att du inte ska missa allt spännande som händer i sommar. I år provar förbundet lite tillsammans med folkmusiker att samverka för att utveckla möjligheter för framtida kulturella aktiviteter.

Inför den här sommaren har bidragsmedel sökts under våren för att möjliggöra en arrangörsroll där såväl fäbodbrukare som upplåter sin fäbod samt artister som framträder ska kunna få ersättning från förbundet för sina insatser. I praktiken är det artisterna som i huvudsak har gjort ansökningarna men de är sökta till förbundet som sen använder medlen till att ersätta artister och fäbodbrukarna/ägarna.

Om ansökta medel beviljas kommer bland annat en interaktiv vallmusikföreställning för barn, ”Längs små fäbodstigar med Tjärna”, att presenteras på några fäbodanläggningar. Föreställningen framförs av folkmusikerna Karin och

Magnus Kolterud tillsammans med författaren Victoria Törnqvist. I föreställningen bjuds på lekfulla och nyskapande arr av traditionell folkmusik där barnen själva får vara med och prova på ko-rop, bråka som getter och klinga i skällor, varvat med högläsning ur böckerna om den busiga fjällkon Tjärna och hennes kompisar i fäbodskogen. Utöver själva föreställningen ges också möjlighet att provblåsa horn och näverlur samt i papper skapa Tjärna och hennes fäbodkompisar. Även en vallmusikföreställning för vuxna, med magisk kulning och kraftfulla toner från horn och näverlur, planeras med olika medverkande i flera landskap.

Olle Berglund

Magnus och Karin Kolterud turnerar med en barnföreställning. Foto: Robert Holmin.

Jennie Tideman Österberg med getter. Foto: Maria Björkroth.

Från hårdrock och punk till vallmusik och kulning

Jennie Tideman Österberg – passionerad forskare i hur vallmusiken kan förstås utifrån relationen människa - djur. Hon är även själv fåbodpiga, kulerska och sist men inte minst feministisk aktivist.

Jennie växte upp i Hofors med ett sommarställe vid Störviks fåbodar. Fåboden var inte i bruk, men hon drogs till platsen. Ändå engagerade hon sig sedan mest i hårdrock, punk, opera och fantasy. Eftersom hon var, och är, feministisk aktivist har kvinnors musik alltid intresserat henne och när hon började arbeta på Dalarnas museum 2011 fick hon möjlighet att djupdyka i vallmusiken. Det var då hon blev fåbodfrälst och lärde sig kula - först utan djur - men sedan även som kommunikationsform med djur på fåbod. Att hon fastnade för kulningen berodde just på människa-djur-relationerna. Passionen för hela fåbodkulturen ledde henne också till forskarutbildningen i musikvetenskap vid Musikhögskolan i Örebro där hon skriver en avhandling om hur vi kan förstå vallmusik utifrån människa-djur-relationen.

Jennie har kulat på flera stora scener i ceremoniella sammanhang men då menar hon att det handlar om folksång som har andra este-

tiska värden och traditioner än vallmusik som arbetsmusik. Det blir något av ett isolerat uppträdande där friheten bleknar.

– Att kula med djur är något helt annat. Djuren dömer inte ropen utifrån nationalromantiska idéer kring tradition och kulturarv. Med korna blir sången själva ljudet av frihet och vänskap med natur. Då upptäcker man att vi människor inte står över eller utanför naturen - en visdom många verkar ha glömt eller saknar. Men för mig är själva kraften i att kula just att säga ja till sådant vi har avskärmat oss ifrån. Det har jag lärt mig av både fåbodbrukare och kor, vilka är mina främsta läromästare, säger Jennie.

Men vad är då egentligen kulning? Jennie berättar att det är lockrop eller ropsång som använts i kommunikationen med djur på fåbodarna. Tidigaste historiska källan är från slutet av 1600-talet, men eftersom de som skrev oftast var män och det var kvinnor som vallade och intresset var svalt för kvin-

noburna kunskaper och traditioner, så kan det naturligtvis förekommit ännu tidigare. Under 1900-talet tog sig vokaltekniken utanför fåbodarna upp på scener, in i konstmusiken och in i filmer världen över. Därmed har det förknippats med höga, vackra och ornamenterade ljud. Men lyssnar man i ljudarkiven är det sällan det låter så. Det finns inspelningar med olika gutturala läten och även ljud som påminner om hundskall.

– Det går egentligen inte att säga vad kulning är genom att beskriva ett ting, för då utesluts mångfalden. Men för mig är kulning, eller att kula, kommunicerande, starka rop som når långt. Det kan vara ett sätt att utforska och upptäcka kraften i ens egen röst, men framför allt hur vi kan vara kommunikativa utan ord och över artgränser, säger Jennie.

Ja, Jennie vill bereda plats för många olika uttryck av kulning. Det ena behöver inte utesluta det andra. Hon har stor respekt för alla som använder det sceniskt och konstnärligt,

"Första gången Jennie själv skulle ropa med kor trodde hon det skulle vara enkelt eftersom hon är skolad sångerska och var marinerad i idén om att människan styr över allt. Men inga kor kom."

eller som ett sätt att finna sin styrka. Hon gör ju själv det ibland också. Att locka med djur är bara annorlunda och kräver andra kunskaper och en annan visdom som hon lärt sig av framförallt fåbodbrukarna Yvonne Smedberg, Täpp Lars Arnesson, Land Alice Gustafsson och deras djur.

– Men det ska inte finnas någon hierarki. Ingen form står över den andra. Vi ska bygga hållbara relationer och bana väg för kulningens överlevnad i alla sammanhang, menar Jennie.

Själv använder hon kulning som arbetsmusik varje sommar när hon jobbar som piga på fåbodar, främst i Skallskog eller på Kättboåsen. Genom åren har hon tyvärr märkt att många fåbodbrukare inte vill kalla det de gör för kulning eftersom det just finns så starka idéer och ideal om vad det är.

– Men jag vill uppmuntra dem alla och säga att ni vet bäst vad som funkar med era djur i olika situationer! Låt inte idealen bli ett hinder för kulningens överlevnad som arbetsmusik.

Första gången Jennie själv skulle ropa med kor trodde hon det skulle vara enkelt eftersom hon är skolad sångerska och var marinerad i idén om att människan styr över allt. Men. Inga kor kom. Till slut fann hon dem men ledarkossan bara stirrade på henne, vände om, och gick åt ett annat håll. Åskan drog in och Jennies röst tystades av regn och muller. Dessutom sjönk hon ner i ett kärr och kom inte loss.

– Då var jag inte så kaxig. Vädret och korna struntade väl i om jag hade gått kurser i kulning och kunde härma Resjövall Karin från Transtrand. Det var en mycket starkt ödmjukande upplevelse. Då förstod jag att jag först måste bygga relationer med djuren. Dagarna efter satt jag och sjöng i fejsen så att de skulle lära känna min röst. Sen gick det bättre. Det var mäktigt att få kulningen att fungera genom att upptäcka min litenhet inför natur och djur, säger Jennie och fortsätter berätta om just relationen mellan kulning och djur.

– Det finns traditioner som säger att man lockar på getter på ett sätt och kor på ett annat. Men djuren känner knappast till våra

Jennie Tiderman Österberg med ko. Foto: privat.

diskurser kring detta. Skillnaderna kommer snarare ur en intonering med djurens egna läten, rytmer och rörelsemönster. Ljuden är en produkt av varje situation som skapas tillsammans med djuren, naturakustiken, vädret och alla interaktioner som sker där.

Jennie förklarar vidare att djurens beteenden styr hur du ropar. Om korna går åt ett annat håll måste du agera. Kulning är därför ett extremt föränderligt uttryck där djuren är medproducenter av det som kommer ut som rop eller sång.

Trots Jennies upplevelse kommer faktiskt många kor när man ropar oavsett om de känner en eller inte.

– Jag vet många, inklusive jag själv, som ropat på okända kor bara för att testa om de kommer. Men vi vet inte varför de ofta gör det. Kanske är de nyfikna. Men tänk om de kommer för att de vill få tyst på oss? De kanske känner sig hotade och störda. Detta är en etisk diskussion som jag tycker vi har för sällan. Jag ropar aldrig på djur jag inte känner av den anledningen. Jag vill inte stressa dem för mitt eget nöjes skull. Helst ropar jag inte ute under häckningstid heller, för då stör jag fåglarnas kommunikation säger Jennie med stor ödmjukhet.

Jennie har också varit aktiv i processen att fåbodbruket ska utnämnas till immateriellt kulturarv av Unesco, vilket hon tror skulle betyda mycket på flera olika plan. För när ett

kulturarv blir listat tillkommer krav på den svenska regeringen vad gäller insatser för att främja kulturarvets utövande. Regler kopplat till mjölkhantering, bete och djurhållning skulle då behöva ses över och fåbodanpassas. – En enorm synlighet för fåbodkulturen tillkommer ju också och utbildningsinsatser måste göras. Allmänheten behöver informeras om allt från mulbetesrätt till hur man ska bete sig på en fåbod. Eftersom detta handlar om immateriellt kulturarv innebär en listning inte nya regler för byggnader utan snarare handlar det om att stimulera fåbodbruket och synliggöra kunskaper som krävs för att driva en fåbod. Fåbodarnas hållbarhetsfilosofi är en mycket viktig del som jag hoppas lyfts fram och hyllas. Vi har alla så mycket att lära av fåbodbrukare, inklusive djuren som bor där, säger Jennie avslutningsvis och vittnar än en gång om den respekt och ödmjukhet hon känner inte bara inför kulningens kraft utan inför fåbodbruket som helhet.

Victoria Törnqvist

MÖJLIGHET ATT HÖRA JENNIE KULA I SOMMAR:

Karl Tövåsens fåbod, Vikarbyn, Rättvik
25 juli kl. 18.30 på vallmusikonserten
"Längs fåbodstigar"

DET HÄNDER I

Dalarna

RÄTTVIKS KOMMUN

Karl Töväsens fäbod

28 juni-11 augusti: Öppet fredag-söndag kl. 12.00-16.00.

2 juli: Hornblåsarstämma kl. 11.00. Rundblåsning av näverlurar, ko och gethorn, kulning mm. Servering av kolbulle, försäljning av fika och fäbodprodukter.

3-4 juli: Fäbodkurs med Tin och Kristina Åkermo - Veterinär och mejerist. Föranmälan!

9 juli: Finmiddag med Anna och Fredrik Björnin. Föranmälan!

10 juli: Finmiddag med Anna och Fredrik Björnin. Föranmälan!

25 juli: Barnens Dag kl.12-16, gratis för barn under 15 år. Kl. 14.00 föreställningen Längs små fäbodstigar med Tjärna, vallmusikkonsert med inslag av högläsning ur Tjärnaböckerna, ca 30 min sedan pysselstund. Passar åldrarna 4-8 år. Ponnyridning kl.12.00-13.30. Kaninhoppning mm. Försäljning av fika och fäbodprodukter.

25 juli: Vallmusikkonsert Längs fäbodstigar kl.18.30 med folkmusikerna Eva Rune, Karin och Magnus Kolterud. Författaren Victoria Törnqvist reciterar sin egen fäbodinspirerade poesi. Rundblåsning med horn och lur, kulning, försäljning av fika och fäbodprodukter. Obs! Inträde.

26 juli: kulningskurs kl. 10.00-13.00, 750 kr, fika kan köpas på plats. Anmälan till info@kularkraft.se, Karin Kolterud 070-461 12 90, www.kularkraft.se

För mer info: www.karltovasensfabod.se
Facebook: Karl Töväsens fäbod Tin Gumuns
070-232 65 25

Prästbodarna

30 juni: Fäbodgudstjänst kl. 15.00. Medtag gärna fikakorg och egen stol.

För mer info: r
attviks.pastorat@svenskakyrkan.se
0248-736 50

Möjlighet att boka stuga, fäbodfrukost, upplevelse med häst m.m under sommaren. Kontakt: Bertil Johansson
073-588 61 74

Sandvikens fäbod

14 juli: Fäbodgudstjänst kl. 15.00. Medtag gärna fikakorg och egen stol.

För mer info:
rattviks.pastorat@svenskakyrkan.se
0248-736 50

Stråbodarna

14 juli: Fäbodgudstjänst kl. 11.00. Medtag gärna fikakorg och egen stol.

För mer info:
rattviks.pastorat@svenskakyrkan.se
0248-736 50

Ärteråsens fäbod

16 juni-11 augusti: Öppet dagligen kl. 12.00-16.00 med servering.

16 juni: Fjällkorna kommer kl.11.00 och kl.13.00. Kom gärna och hjälp till att buffra upp korna.

15 juli: Fäbodvandring kl. 11.00, samling Brändavägen, 50 kr/pers.

16 juli: Fäbodmusik kl.14.00. Kulning, sång, horn och näverlur (Kulerskorna i Orsa), 100 kr/pers.

17 juli: Får- och ulldag kl. 12.00, 50 kr/pers.

18 juli: Örtvandring kl. 11.00, 50 kr/pers.

19 juli: Guidning kl. 11.00, 50 kr/pers.

20 juli: Spelmansstämma med kolbullen kl. 18.00, inträde 50 kr/pers.

21 juli: Fäbodgudstjänst med kollekt kl.11.00

11 augusti: säsongsavslutning, korna återvänder hem igen.

Stuga till uthyrning finns på fäboden.

För mer info: www.arterasen.se

ÄLVDALENS KOMMUN

Brindbergs fäbod

22 juli: Fäboddag med olika aktiviteter. Kl 11.00 Längs små fäbodstigar med Tjärna, vallmusikkonsert med inslag av högläsning ur Tjärnaböckerna. Ca 30 min sedan pysselstund och provblås av lur och horn. Passar åldrarna 4-8 år. Fritt inträde.

23 juli: kulningskurs 10.30-16.30, 1200 kr inkl. fäbodfika. Anmälan till info@kularkraft.se, Karin Kolterud 070-461 12 90, www.kularkraft.se

LEKSANDS KOMMUN

Skallskogs levande fäbod

22 juni: Fäbodkafé 11.00-14.00. Glödstekt sill, hamburgare, kaffe och godsaker

5-7 juli: Fönsterrenoveringskurs, begränsat antal platser, anmälan till Land Örjan.

11, 18 och 25 juli, sillkvällar 19.00. Glödstekt sill med tillbehör, enbärdricka, kaffe och kaka. Förbokas. 300 kr/person.

20 juli: Fäboddag, 11.00-14.00. Hantverkare på plats, hamburgare och fika till försäljning.

28 juli: Kulningskurs 10.30-16.30, 1200 kr inkl. fäbodfika, anmälan till info@kularkraft.se, Karin Kolterud 070-461 12 90 www.kularkraft.se

Hyr och sov i ladan, 4 bäddar, enklare frukost, 2000 kr/natt.

Kontakt: www.landgardens.se, Land Örjan: 070-566 77 59

FALU KOMMUN

Grejsans fäbod, Enviken

14 juli: Fäbodgudstjänst kl. 15.00, musik med Walters Börje Edenius, fäbodföreningen bjuder på fika.

För mer info:
svardsjo.pastorat@svenskakyrkan.se
0246-798 901

31 juli: Kulningskurs 10.30-16.30, 1200 kr inkl. fäbodfika, anmälan till info@kularkraft.se, Karin Kolterud 070-461 12 90, www.kularkraft.se

För mer info: Facebook: Grejsans fäbod, Annas vall

Karlsby fäbod

21 juli: Fäbodgudstjänst kl. 15.00, musik med Jonas Pehrs. För mer info: svardsjo.pastorat@svenskakyrkan.se 0246-798 901

Nysjöns fäbod

16 juli: Familjedag i samverkan med LRF och DFBF.

23 juni: Fäbodgudstjänst kl. 15.00. Spelmansmusik, ta med fikakorg.

För mer info:
svardsjo.pastorat@svenskakyrkan.se
0246-798 901

Kontakt: www.skogsresor.se,
Jan 070-671 71 22

SOMMAR

MALUNG-SÄLENS KOMMUN

Gräsbrickans levande fäbod

21 juli: Fäbodgudstjänst 14:00.

För mer info: 0280-593 100

lima-transtrand@svenskakyrkan.se

Gunhåbergets fäbod

6 juli: Minimarknad med försäljning av kaffe & kaka kl 11.00. Tunnbrödsbak med försäljning.

10 juli: Fäbodkafé med tunnbrödsbakning kl 12.00-17.00.

17 juli: Fäbodkafé med tunnbrödsbakning kl 12.00-17.00.

24 juli: Fäbodkafé med tunnbrödsbakning kl 12.00-17.00.

Uthyrning av vedeldad bastu & supbrädor, uthyrning av gammal fäbodstuga.

Kontakt: May Larsson 070-358 01 82

www.femtensnaturupplevelser.se

Instagram/Facebook: femtens_naturupplevelser / femtens naturupplevelser

Hälla fäbod

28 juli: Fäbodgudstjänst 14.00, skyltat från E45 från 18 km, väster om Malung.

För mer info: 0280-198 00,

malung.forsamling@svenskakyrkan.se

Mosättra levande fäbod

4 augusti: Fäbodgudstjänst 14.00.

För mer info: 0280-593 100,

lima-transtrand@svenskakyrkan.se

Norra Fenningbergets fäbod

30 juni: Fäbodgudstjänst 14.00.

För mer info: 0280-593 100,

lima-transtrand@svenskakyrkan.se

Sjöändans levande fäbod

23 juni: Fäbodgudstjänst 14.00.

För mer info: 0280-593 100,

lima-transtrand@svenskakyrkan.se

Torsjöåsens fäbod

14 juli: Fäbodgudstjänst kl 14.00.

För mer info: 0280-593 100,

lima-transtrand@svenskakyrkan.se

Älgsjöselens fäbod

7 juli: Fäbodgudstjänst kl 15.00,

skyltat från Gärdås.

För mer info: 0280-198 00,

malung.forsamling@svenskakyrkan.se

MORA KOMMUN

Bönsabergs fäbodar

28 juli: Fäbodgudstjänst kl. 15.00 med musiker Åsa Arvidsson.

För mer info: 0250-55 29 00,

mora.forsamling@svenskakyrkan.se

Hökbergs fäbod

23 juni: Midsommargudstjänst kl 14.00.

För mer info: 0250-55 29 00,

mora.forsamling@svenskakyrkan.se

Idnäs fäbod, Våmhus

7 juli: Fäbodgudstjänst kl. 15.00

med musiker Samuel Widéen.

För mer info: 0250-55 29 00,

mora.forsamling@svenskakyrkan.se

Matsäl

26 maj: Fäbodgudstjänst kl 15.00.

För mer info: 0250-55 29 00,

mora.forsamling@svenskakyrkan.se

Näsbergs fäbod, Våmhus

20 juni: Fäbodgudstjänst kl. 15.00 med musiker Dan Tunmats Åsehäll.

För mer info: 0250-55 29 00,

mora.forsamling@svenskakyrkan.se

ORSA KOMMUN

Högståsen – Åskåsen

14 juli: Fäbodgudstjänst kl 11.00.

Fäbodlaget bjuder på fika.

För mer info:

orsa.forsamling@svenskakyrkan.se,

0250-55 24 80

Kväksele

7 juli: Fäbodgudstjänst kl. 11.00. Medtag

fika och sittunderlag.

För mer info:

orsa.forsamling@svenskakyrkan.se,

0250-55 24 80

Ljotheds fäbod

16 juni: Naturandakt kl. 11.00. Samarangemang med Naturskyddsföreningen, medtag fika till efterföljande kyrkkaffe samt sittunderlag. **För mer info:**

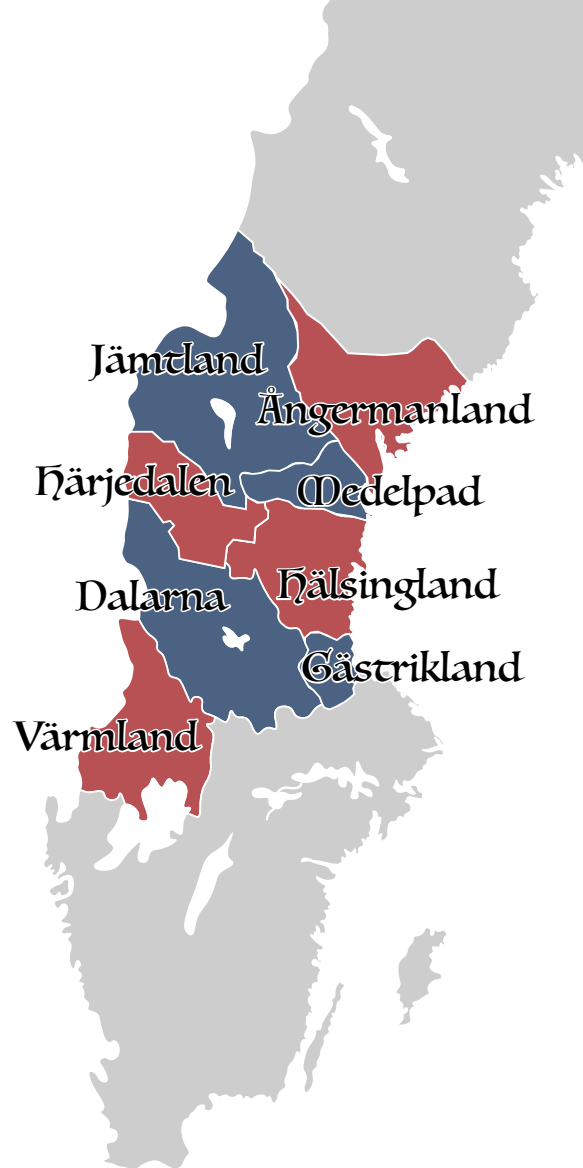
orsa.forsamling@svenskakyrkan.se,

0250-55 24 80

VANSBRO KOMMUN

Brudskogens fäbod, Äppelbo

21 juli: Slätterkurs med Mats Bergström kl 9.00-16.00.

Arrangeras av Studieförbundet, pris 575 kr.

Medtag matsäck, oömma kläder, arbetshandskar och hörselskydd. Redskap finns på plats. Anmälan till

Marianne Sellner 0247-131 35

26 juli: Fäbodkväll kl. 19.00.

Flögsjöbergets fäbod

19 juni-19 augusti: Öppet onsdag till söndag 12.00-17.00. Traditionellt fäbodbruk med frigående fjällkor och getter. Tillverkning och försäljning av fäbodprodukter som ost, smör, messmör och ostkaka. Skyltat från E-16 före LYKO, 16 km upp till fäbo'n.

Kontakt: Anders och Åke 070-653 25 79 eller 070-562 6175

SÄTERS KOMMUN

Säterdalens fäbod

3 augusti: Kl. 13.00 Längs små fäbodstigar med Tjärna, vallmusikkonsert med inslag av högläsning ur Tjärnaböckerna (ca 30 min). Därefter pysselstund och provblås av lur och horn. Passar åldrarna 4-8 år. Inträde 50 kr inkl. fika. Levande djur på plats.

BOLLNÄS KOMMUN

Bojäsentans, Rengsjö

1-2 juli samt 3-4 juli: Lev fäbodliv i 2 dagar. Bo i härbre, mjölka och mata djuren, valla getterna i skogen och var med på osttillverkning. Fika, en middag, en frukost ingår i priset. 1 person: 1500 kr, 2 personer 2500 kr.

5 juli: Fäbodfrukost och fäbodliv kl. 10.00-12.00. Gemensam fäbodfrukost, vi hjälps åt att koka blåbärsgröt, duka fram och njuta av varandras sällskap. Alla produkter är från gården och skogen där fäboden ligger. Pris 175 kr, sista anmälningssdag 4 juli.

6 juli: Fäbodfrukost och fäbodliv, se info ovan.

7 juli: Fäbodfrukost och fäbodliv, se info ovan.

Mer info och kontakt:

Facebook: Bojäsentans

LJUSDALS KOMMUN

Harsavallen

30 juni: Fäbodgudstjänst kl. 11.00.

För mer info:

ljusnans.pastorat@svenskakyrkan.se,
0651-76 80 60

Ranvall, Stocksbo, Färila

14 juli: Friluftsgudstjänst kl. 14.00. Medtag fikakorg och sittunderlag. Körsång: Qvintetten, musiker Ann-Christin Svedman. Pilgrimsvandring från Färila kyrka kl. 12.00, annars följ skyltning Stocksbo. Kläder efter väder. **För mer info:**

ljusnans.pastorat@svenskakyrkan.se,
0651-76 80 60

Sundsvallen, Ramsjö

23 juni: Fäbodgudstjänst kl. 15.00, medtag egen fikakorg. Vägbeskrivning: Kör på västra sidan av Hennansjön, ta av uppåt skogen i Tallnäs vid skylt, följ skyltning ytterligare två korsningar. **För mer info:** ljusnans.pastorat@svenskakyrkan.se, 0651-76 80 60

Svedbovallen, Järvsö

15 juni - 11 augusti: öppet dagligen 11.00-16.00. Fritt betande djur, kafé, fäbodprodukter, kulturarrangemang och bokningsbara aktiviteter. **För mer info:** www.svedbovallen.se, Arrondator Birgitta Sjölin 070-388 33 88

OVANÅKERS KOMMUN

Eslasvallen Västbo

14 juli: Fäbodgudstjänst kl. 14.00. Medtag kaffekorg. Skyltat till höger en bit från Edsbyn på väg mot Voxna. **För mer info:** alfta-ovanaker@svenskakyrkan.se, 0271-100 79

Lökagården

31 juli: Fäbodgudstjänst kl. 19.00 Alfta hembygdsgård. Medtag kaffekorg. **För mer info:** alfta-ovanaker@svenskakyrkan.se, 0271-100 79

Norsbo levande fäbod - Mittjasvallen

1-31 juli: Fäbodkafé kl. 11.00-17.00. Hemlagat fika med Ovanåkerssmörgåsen. **Måndagar i juli:** Kolbullen och underhållning kl. 18.00-21.00 **21 juli:** Fäbodgudstjänst kl. 14.00. Fäboden ligger på väg upp mot Öjung, Färlavägen. Medtag kaffekorg eller köp fika på plats. **För mer info:** alfta-ovanaker@svenskakyrkan.se, 0271-100 79

Slättagården

11 augusti: Fäbodgudstjänst kl. 14.00. Medtag kaffekorg. Vallen ligger till vänster efter Ryggesbovägen några kilometer från Ovanåkers kyrka. **För mer info:** alfta-ovanaker@svenskakyrkan.se, 0271-100 79

HUDIKSVALLS KOMMUN

Björbovallen

23 juni: Fäbodgudstjänst kl. 14.00. **För mer info:** 0653-150 50, dellensbygdens.pastorat@svenskakyrkan.se

Finnsjövallen

4 juli: Fäboddag kl. 11.00-15.00. Lyssna och lär dig om fåglarna på fäboden, gå en blomstervandring, lyssna på fiolmusik och historier från vallen. Fika och hällbröd samt hantverk till försäljning.

Hallstavallen

7 juli: Friluftsgudstjänst kl. 11.00 med präst Björn Wiksten. Musiker Gunilla Nygren, sång av sommarkör, kyrkkaffe. **För mer info:** 0650-54 07 84, hudiksvallsbygdens.pastorat@svenskakyrkan.se

Julingvallen

4 augusti: Fäbodgudstjänst kl. 14.00.

För mer info: 0653-150 50, dellensbygdens.pastorat@svenskakyrkan.se

Kännavallen

16 juni: Friluftsgudstjänst kl. 11.00-12.30, sång av Enångers kyrkokör. **För mer info:** enanger-njutanger.forsamling@svenskakyrkan.se, 0650-765 40

Lillvallen

28 juli: Fäbodgudstjänst kl. 14.00. Medtag fika. **För mer info:** 0653-150 50, dellensbygdens.pastorat@svenskakyrkan.se

Nyvallen

23 juni: Fäbodgudstjänst kl. 11.00. Grupp ur Dellenbygdens kyrkokör medverkar. **För mer info:** 0653-15050, dellensbygdens.pastorat@svenskakyrkan.se

Råbergsvallen

14 juli: Fäbodgudstjänst kl. 14.00. **För mer info:** 0653-15050, dellensbygdens.pastorat@svenskakyrkan.se

NORDANSTIGS KOMMUN

Ersk Matsgården

3 juli: Föreläsning om Pigor och drängar av Agneta Ivelslätt, försäljning av fäbodtallrik.

Frästavallen

2 juli: Ungdomsfonden berättar om fonden och stugan kl. 11.00-15.00. Vi bjuder på kålsoppa.

Gällstavallen

3 juli: Besök vid stenbrottet. Samling på vallen kl. 11.00, för avfärd/gång, berättelse om det gamla brottet. Väl tillbaka på Gällstavallen finns möjlighet att köpa varm korv.

Nybovallen – Åsvallen

2 juli: Pilgrimsvandring från Nybovallen till Åsvallen och tillbaka. Samling på Nybovallen kl. 18.00.

Svedjebovallen, Hassela

1 juli: Berättarkväll med Anders Thyr kl. 18.00. Pris 150 kr. inkl. fika.

3 juli: Blommor och örter på fäbodvallen kl. 15.00. Fältvandring med Anders Johansson från Länsstyrelsen Gävleborg. Fika finns att köpa.

4 juli: Nordsvenska brukshästar - ett levande kulturarv kl. 15.00-18.00. Kom och träffa våra hästar. Möjlighet att köpa åktur med häst och vagn. Försäljning av fika och kolbullen.

6 juli: Författarföreläsning med Isobel Fredborg om sin bok *Smöret smakte jag aldrig*, riksspelman Thomas von Wachenfelt spelar musik med fäbodanknytning kl. 15.00-18.00. Pris ink.fika 150 kr. Anmäl och betala via Swish 123 123 2461, uppge namn. Facebook: Hammarn hästgård i Hassela

Vallenbodarna

30 juni: Fäbodgudstjänst kl. 13.00. Ta med kaffekorg. Efteråt guidar vi bland vilda örter på vallen. Promenad längs naturstigen.

5 juli: Aktivitetsdag kl. 11.00-15.00 med körsång, tjärbränning i tunna, sadelmakeri - visning samt prova på, smide, visning: gör eld med eldstål, ev. spåning av tak. Försäljning av korv med bröd, kokkaffe med hembakt, kolbullar fr. kl. 12.00. Ta gärna med egen picknick och musikinstrument.

Västansjövallen

1 juli: Aktivitetsdag kl. 11.00-15.00 med stickkaffe, växtfärgning, bandvävning, slöjdare och bygge av fastbandshage. Ta med egen fikakorg!

7 juli: Fäbodgudstjänst kl. 13.00. Ta med egen fikakorg, guidning på vallen efter gudstjänsten.

SÖDERHAMNS KOMMUN

Nedervallens fäbod

2 juli: Återskapa skogsbeete - går det? Kl. 10.00-12.00 tittar vi på ett nyligen avverkat skogsområde med Maja Nilsson från Skogsstyrelsen och Anders Johansson från Länsstyrelsen. Ta med eget fika.

2 juli: Naturvandring i betad fäbodmiljö - biologisk mångfald i fokus kl. 13.00-16.00. Ta med eget fika.

För mer info: Facebook: Utegården i Älgnäs

Krype fäbod

2 juli: Dagläger för barn 8-12 år kl. 10.00-18.00. Välkomna att uppleva fäbodliv i skogen tillsammans med kor, getter, får och höns, ledare och vänner. Vi lär oss om djuren, tar knivdiplom, leker, sjunger visor och lagar mat över öppen eld. Pris: 300 kr, sista anmälningssdag 24 juni. Kontakt och anmälan till Annika.

4 juli: Dagläger för barn 8-12 år kl. 10.00-18.00. Se info ovan.

5 juli: Fäbodkafé kl. 10.00-15.00. Levande fäbod med kor, getter, får och höns som går fritt på skogen. Enkel servering med kokkaffe och fika.

6 juli: Fäbodens dag kl. 11.00-16.00. Öppet hus. Kalle Hammarberg kåserar Från vallpojke till veterinär, Louise Kritschewsky sjunger vallvisor och kular kl.12.00. Pris 20 kr. Instagram: fabodannika

Sommarhemmet Kvarnudden, Holmsveden

6 juli: Fäbodfrukost och författarbesök kl. 9.00-12.00. Författaren Sonja Larsson berättar om sin bok *Helgat varje ditt namn*. Pris 95 kr, sista anmälningssdag 1 juni. Facebook: Kvarnudden www.holmsveden.se/kvarnudden

Gräsbrickan, Dalarna.
Foto: Berit Djuse.

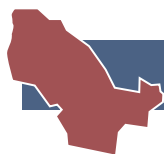
Gärdsgård, Myhrbodarna, Jämtland.
Foto: Håkan Tunón.

Läs mer om alla våra fäbodar på www.fabod.se/kunskapsbank

Getter i Västibuan Ytterhogdal Härjedalen.
Foto: Åsa Regnander Dahl.

FÄBOD-
RIKSDAGEN
I GÄVLEBORG
20-22/9

Härjedalen

HÄRJEDALENS KOMMUN

Nybovallens fäbod vid Sonfjället

14 juli: Fäbodgudstjänst kl. 12.00 med musiker Åsa Maria Hermansson, fika till försäljning. För mer info: harjedalens.pastorat@svenskakyrkan.se

Nysäterns fäbod, Hede

1-31 juli: Fäbodkafé kl. 11.00-16.00. Levande fäbod med getter och hästar. Kontakt: Marika Kaspergård 073-808 60 66

Risvallens fäbod

13 juli: Kulningskurs med Katarina Hallberg kl. 10.00-14.30, 900 kr, föränmälan petrussiverts@gmail.com. Medtag lunch som ej behöver värmas. Facebook: Risvallens fäbod Instagram: Risvallen

Jämtland

KROKOMS KOMMUN

Skalbodarna i Skärvången

18 augusti: Fäboddag med friluftsgudstjänst kl 12.00 Kontakt: Anna Eriksson 070-5708675

BERGS KOMMUN

Fäbodvallen Långbodarna

12 juli - 11 augusti: Kafé med våfflor, fika och enklare lunch kl. 11.00-16.00. Hälsa på fjällkor och söta djur. Kontakt: Hävvi i Glen 073-8431329

Värmland

TORSBY KOMMUN

Kvarntorp

23 juni-18 augusti: Finngårdskafé med bl.a. servering av motti och fläsk.
4 augusti: Kvarntorpsdagen med gårdsservering. Ystning av ost m.m.
Mer info: Facebook: Finngården Kvarntorp Lekvattnets hembygdsförening

Ransbysäterna

22 juni-25 augusti: Säter med säterkafé öppet dagligen kl 11.00-17.00
18 juni: Tjuvstart kl. 18.00 musikunderhållning med Alias Smith & Jones - 60-70-talsmusik.
22 juni: Säterna öppnar. Kl. 14.00 kulning med Biggi Bengtsson, underhållning med Björn Zetelius och Sara Kvarnlöf. Fika och kolbullar till försäljning.
2 juli: Allsångskväll kl. 18.00 med optimistminister Bengt Gustavsson
16 juli: Allsångskväll kl. 18.00 med lokaltrubadur Fredrik "Gigge" Jakobsson
27 juli: Utmarksmusiken med artister från hela världen, start kl. 16.00
27-28 juli: Sätterrunda
Möjlighet att boka övernattnig i säterstuga på svenskaturistforeningen.se/boende/stf-ransbysatern/

Mer info och kontakt: Utmarksmuséet: www.utmark.se, 0564-431 05

Kårebolssäterna

27-28 juli: Sätterrunda med fika, försäljning av kolbulle och motti och fläsk, höskrinda,
Mer info: Facebook: Sätterrunda i Värmland

Tväråssäterna, Värnäs

27 juli: Sätterrunda
Mer info: Facebook: Sätterrunda i Värmland

Munkebolssäterna

27 juli: Sätterrunda
28 juli: Sätterrunda med fäbodgudstjänst
Mer info: Facebook: Sätterrunda i Värmland

Hjällstadssäterna

27-28 juli: Sätterrunda
Mer info: Facebook: Sätterrunda i Värmland

Osebolssäterna

27-28 juli: Sätterrunda med poesiläsning av Jers Kristin Lissel, information om skogsskötsel.
Mer info: Facebook: Sätterrunda i Värmland

Svennsäterna

27-28 juli: Sätterrunda
Mer info: Facebook: Sätterrunda i Värmland

Norra Loffstrandssäterna

27-28 juli: Sätterrunda
Mer info: Facebook: Sätterrunda i Värmland

Kårebolssäterna, Värmland. Foto: Länsstyrelsen.

Gästrikland

SANDVIKENS KOMMUN

Nymmenåsens fäbod

2 juli: Öppet hus kl. 10.00-15.00 med olika aktiviteter. Ingen fikaförsäljning, medtag matsäck. Kl. 11.00 Längs små fäbodstigar med Tjärna, vallmusikkonsert med inslag av högläsning ur Tjärnaböckerna (ca 30 min). Därefter pysselstund och provblås av lur och horn. Passar åldrarna 4-8 år. Fritt inträde.

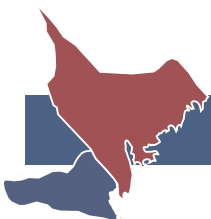
OCKELBO KOMMUN

Gåsbäckens fäbod, Ockelbo

1 juli: Kulningskurs med Julia Woxberg kl. 12.30-15.30. Pris 350 kr. Föranmälan till info@woxhjulias.se 076-211 86 21. Medtag gärna fikakorg!

GÄVLE

1 juli: Öppet hus på Länsmuséet i Gävle med lekar, sång, musik, sagor och sägner med Julia Woxberg samt Richard Schill från muséet. Prova på träslöjd. Fri entré, medtag gärna fikakorg.

Ångermanland & Medelpad

ÅNGERMANLAND OCH MEDELPAD

29 juni: Kulningskurs i Medelpad kl. 10-15. Kulning och vallvisor. Medtag egen lunch, kaffe och kaka ingår i priset. Begränsat antal deltagare, kostnad 750 kr/pers. Anmälan: ulfsdotterjohanna@gmail.com.

1 juli: Kl. 15.00 visning av Åttjärnsbodarna. Kom och se hur Västernorrlands museum arbetar med inventering av fäbodvallen. Johanna Ulfsdotter och Maria Lindeberg.

2 juli: Borgsjö hembygdsförening bakar tunnbröd i bagarstugan och berättar om fäbodkulturen kl. 15.00-19.00.

2 juli: Kl. 16-18 visning Östalbodarna. Jo-

hanna Ulfsdotter, Västernorrlands museum. 3 juli (preliminärt): Mobodarna. Djurhållare Fredrik Åkerlund och Jenny Lundkvist, reservförvaltare på Länsstyrelsen medverkar.

6 juli: Lieslätterkurs på Granbodåsen kl. 10-17. Tipspromenad, medverkan av djurhållaren Jörgen Hafstad, Strömmens gårdsmjeri, Ånge Naturum och John Granbo från Länsstyrelsen. Visning av motormanuell minislätterbalk.

7 juli: Borgsjö hembygdsförening har hembygdsfest med bakning av tunnbröd i bagarstugan från klockan 10.00 och så länge degen räcker. Fri entré.

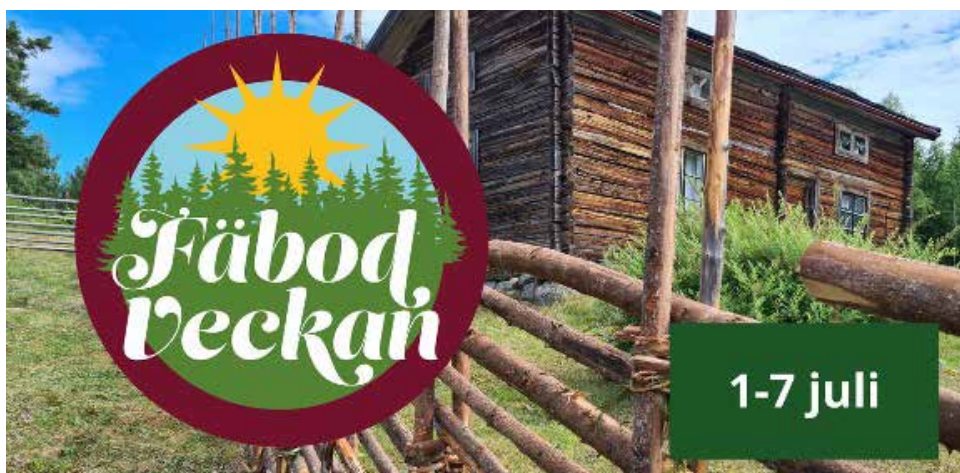
För mer info samt anmälan till lieslätterkursen, se Kalender | Länsstyrelsen Västernorrland (lansstyrelsen.se)

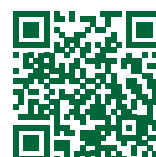
Kullens Fäbod, Medelpad.
Foto: Hällpetters Maria Bergström.

Välkomna på fäbodveckan i Dalarna, Gävleborg, Härjedalen, Jämtland, Medelpad och Ångermanland!

Ytterligare evenemang kan tillkomma, håll utkik på respektive länsstyrelses hemsida.

Här hittar du mer om fäbodveckan i Gävleborg!

Skogsbete i fäbodlän, nygammal hävd som kan ge många effekter?

Skogarnas biologiska mångfald är på många sätt kopplad till omväxling och variation i skogsmiljöerna. Mycket av denna variation är på väg att försvinna genom igenväxning, på grund av utebliven skötsel. I Dalarna finns en lång tradition av fäbodbruk, där skogsbete är en del av brukandet. Det skapar en särpräglad skog med utrymme för en mängd olika arter. I en ny rapport lyfts skogsbete fram som en viktig åtgärd för mångfalden, men det finns även andra skäl till att öka betesaktiviteten i våra skogar.

Nyttjandet av våra skogar som betesmarker var som störst under mitten av 1800-talet. Sedan dess har skogarnas värde som virkesproducent fått allt större betydelse och förutsättningar för både betesdrift och djurhållning har ändrats radikalt. Detta har bland annat medfört att skogarna blivit allt tätare och mörkare, när skogsbruket till stor del fokuserat på att öka virkesvolymerna. En konsekvens av det är att gräs och örter i fältskiktet minskat över stora skogsarealer, när glesare, ljusa skogar med gläntor och öppningar mer eller mindre försvunnit i stora delar av landet. Detta har i sin tur medfört att arter knutna till dessa miljöer har fått allt svårare att klara sig och ännu svårare att sprida sig i ett större landskap.

HYGGESFRI AVVERKNING OCH SKOGBETE VID FÄBODAR

I ett förslag till projekt inom Dalarnas skogsprogram har vi börjat undersöka möjligheterna att uppnå flera olika effekter, med skogsbete som en central aktivitet. Tanken är att leta efter ett antal fäbodmiljöer där skogsbete inte bedrivits i modern tid, men där åtminstone hyggliga förutsättningar finns för att återuppta skogsbetet och på så sätt återskapa en betespräglad skogsmiljö. Relativt gamla skogar med åldersspridning i trädskiktet och åtminstone några luckor eller öppningar med gräs och örter kan var ett exempel på detta. Troligen är dessa skogar idag för täta för att det ska finnas tillräcklig gräsväxt för skogsbete, vilket leder oss in på nästa effekt som vi vill uppnå – träning för maskinförare att avverka hyggesfritt. Bara under de allra senaste åren har ett helt nytt fokus riktats mot hyggesfria skogsbruksmetoder, men både kunskaperna kring metoderna och den praktiska erfarenheten av utförandet är fortfarande begränsad.

Genom att under sakkunnig ledning börja med ett hyggesfritt uttag av virke i dessa fäbodnära skogar skapar vi luft och ljus för mer gräs och örter på marken, samtidigt som maskinförarna får träning i att avverka hyggesfritt.

"En fäbod utan betesdjur är inte riktigt "äkta" och Det kan vara en del i att stärka vår robusthet och oberoende i livsmedelsproduktion vid en allvarlig kris eller en krigssituation."

Detta genererar också ett visst uttag av virke, som många gånger kan ha speciella egenskaper genom till exempel senvuxenhet eller stor andel kärnvirke. Sådant virke efterfrågas bland annat vid renovering av äldre kulturhus, kyrkor eller liknande äldre byggnader. Efter denna inledande hyggesfria avverkning bör vi ha skapat förutsättningar för bättre betesmöjligheter och betande djur kan släppas på, möjligen med viss stödutfodring om fodervärdet i markerna är för lågt i början. Hur själva skogen utvecklas efter detta återstår att följa. Det troliga är att skogen sakta åter sluter sig och blir tätare, så att det efter ett antal år än en gång är dags för ett hyggesfritt uttag av virke.

VÄRDET AV FÄBODBRUK

En annan effekt av detta är att vi även kan bidra till att bevara kulturmiljön som finns runt en fäbod. En fäbod utan betesdjur är inte riktigt "äkta" och med nyupptaget skogsbete skapar vi förutsättningar för att utnyttja och underhålla byggnaderna på fäboden, som då åter kan få en funktion. I förlängningen kan då mjölken från betesdjuren tas om hand lokalt och förädlas till olika produkter, förutsatt att vi lyckas hitta personer med rätt kunskaper kring hur detta ska hanteras och utföras på rätt sätt. Även kött från djuren kan tas om hand och förädlas i olika grad vilket i någon mån kan bidra till lokal matförsörjning. Men kanske ännu viktigare är att runt detta kunna bygga upp en kunskap bland människor hur detta ska utföras. Det kan vara en del i att stärka vår robusthet och oberoende i livsmedelsproduktion vid en allvarlig kris eller en krigssituation. Faktum är ju att Sverige är

långt ifrån självförsörjande på livsmedel och även den produktion av livsmedel som sker i vårt land är till stor del beroende av import av olika insatsvaror som gödsel, drivmedel och teknisk utrustning. Skogsbetet går i princip att bedriva helt utan dessa insatsvaror. Om fler människor lär sig att mjölka en ko eller slakta ett får och sedan ta tillvara detta på ett hantverksmässigt sätt är det åtminstone ett litet bidrag till att vi ska kunna klara oss lite bättre i en krissituation.

RAPPORTEN NATUR- OCH KULTURVÅRDANDE SKÖTSEL AV SKOG

Rapporten som nämndes inledningsvis är framtagen av Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen och publicerades i september 2023. Den behandlar främst skötsel av formellt skyddade och frivilligt avsatta skogar och är tänkt att fungera som underlag för en nationell strategi kring angelägna skötselåtgärder för ökad mångfald. Problemet med igenväxning och utebliven skötsel har pågått under lång tid och i många fall är det bråttom att börja återskapa hävdade miljöer som skogsbeten. Många hotade arter är knutna till olika former av betespräglade miljöer, vilket i sig är en signal om att det råder brist på denna typ av skogar. Samtidigt råder det brist på medel för att starta upp och genomföra restaureringsåtgärder och skötselinsatser. Det gör att prioritering och samverkan är nödvändig för att åstadkomma så stor nytta som möjligt. Arbetet inom Dalarnas skogsprogram präglas av samverkan på bred front och det projekt vi har börjat skissa på ovan skulle kunna vara en del i att öka arealen betade skogar – samtidigt som vi ser möjligheter till andra effekter. Vad vi slutligen lyckas åstadkomma återstår att se, men förhoppningsvis finns det anledning för oss att skriva mer om det i ett kommande nummer av Landsbygdsnytt.

Dalarna

Martin Persson, 010-225 04 44
martin.persson@lansstyrelsen.se

Gävleborg

Anders Johansson, 010-225 14 46
anders.s.johansson@lansstyrelsen.se

Artikeln har ursprungligen publicerats i tidningen Landsbygdsnytt nr 1 2024. Landsbygdsnytt ges ut av Länsstyrelserna i Dalarnas och Gävleborgs län och kommer ut tre gånger om året. Du kan få tidningen gratis till din postlåda. Gå in på Länsstyrelsens hemsida och skriv "Landsbygdsnytt" i sökrutan.

Landshövdingen har ordet

Redaktionen har ställt frågor till landshövdingarna i våra fäbodlän. Den här gången är det Georg Andrén på länsstyrelsen i Värmland som svarar.

Georg Andrén. Foto: Länsstyrelsen Värmland.

Vad har landshövdingen själv för relation till fäbodar och fäbodbruket?

Jag är i grunden stadsmänniska så den relation jag har till fäbodar är egentligen förundran och nyfikenhet. Jag vet inte jättemycket om fäbodbruket, men tycker om att röra mig i skog och mark och jag har en enorm respekt för hur människor levde och brukade jorden förr, levde i en vardag som man i Sverige idag mer eller mindre separerat sig ifrån. Jag har under mina år i Centralamerika och Afrika träffat många familjer där det småskaliga jordbruket än idag är en grundläggande del av överlevnaden och jag har med mig de mötena i många delar av det jag gör.

I slutet på 2024 kommer Unesco att erkänna fäbodkulturen i Sverige och Norge som ett av mänsklighetens immateriella kulturarv. Hur ser Länsstyrelsen på hur myndigheten och fäbodrörelsen tillsammans kan använda denna utnämning till att utveckla vårt immateriella kulturarv?

Det är ett oerhört viktigt ansvar för länsstyrelsen att bevara denna del av vår historia och det finns även många lärdomar här i hur man till exempel kan överleva under svåra förhållanden. Länsstyrelsen i Värmland driver ju dessutom ett eget unesco-projekt som går lite hand i hand med detta och det är att Finnskogen ska bli listad. Vår förhoppning är att vi ska kunna lämna in den ansökan till Riksantikvarieämbetet efter sommaren. Sedan finns det stora möjligheter att driva dessa kulturarv vidare i enlighet med listningen.

Vårt kulturarv fäbodbruket bygger på traditioner, seder och bruk, som har överförts mellan generationer och det kulturarvet hämmas ofta av regelverk kring livsmedelstiftning, djurskyddslagstiftning,

skatteregler, rovdjurslagstiftning med mera. Kan Länsstyrelserna i fäbodlänerna sätta sig ner med fäbodbrukarna för att hitta vägar som kan främja fäbodbruket, i första hand genom främjande tolkningar av regelverk och lagstiftning eller en generös tillämpning av dispenser och i andra hand försöka förändra lagstiftningen i en riktning som gynnar det småskaliga och säsongsbetonade fäbodbruket?

"En stor del av den nationella livsmedelsförsörjningsproblematiken vi ser idag beror på att vi kommit för långt ifrån det småskaliga jordbruket och således blivit mer sårbara."

Det korta svaret är absolut! Vi står inför stora samhällsförändringar där vi från myndighets-håll har ett ansvar att väga intressen som står emot varandra och utifrån det söka lösningar – det är vår skyldighet. Jag tror till exempel att en stor del av den nationella livsmedelsförsörjningsproblematiken vi ser idag beror på att vi kommit för långt ifrån det småskaliga jordbruket och således blivit mer sårbara. Vi har nog här, både på gott och ont, mycket att lära från vårt grannland Norge, där man inte centraliserat i samma utsträckning och har kvar rötterna i det lokalproducerade mycket mer. Vad gäller samhällets motståndskraft, vare det gäller klimatförändringar, pandemier eller krig, så går det att finna många, men såklart inte alla, lösningar i det mer närproducerade och småskaliga.

I en första kontakt på tjänstemannanivå mellan länsstyrelsen i Dalarna och ordförande i FSF har en tanke väckts på att inventera landets fäbodar i de län som vi idag betraktar som fäbodlän. Det skulle krävas att länsstyrelserna i fäbodlänerna tillsammans med FSF ansöker om bidrag för att genomföra ett sådant projekt. Projektet bör omfatta en inventering av historiska fäbodar, dagens fäbodar och de fäbodar som har någon form av aktiv fäbodverksamhet. Ställer sig landshövdingen positiv till en sådant projekt?

Länsstyrelsen i Gävleborg har i år en fäbodvecka och i Dalarna har man en fäbodhelg. Är detta något som man skulle kunna tänka sig att anordna i Värmland i framtiden?

Självklart, som med allt annat, är detta en fråga som handlar om pengar, men utifrån det perspektivet tycker jag att det vore jätteroligt med ett sådant projekt som belyser de eldsjälarna som fortfarande brukar fäbodarna. Det är viktigt att se till att den här kunskapen sprids vidare och att vi inte glömmer bort denna viktiga del av vår historia där jag tror att vi fortfarande har många lärdomar att hämta.

TRYCKFELSNISSE!

Tryckfelsnisse har varit i farten. I våra förra nummer skrev vi att Marita Ljung var landshövding i Gävleborg. Hon är landshövding i Jämtlands län och ingenting annat!

Kvarntorp.

Rolf i mejeriet.

Rolf Nilsson – en analog man i en digital värld

TEXT & FOTO: Kristin Lissel

I de djupaste värmlandsskogarna, där rå och småfolk och oknytt huserat i alla de århundraden, bland platsnamn som Karmenkynna och Riitamäki, i utmarkerna av utmarken bara ett stenkast från norska gränsen, där ligger finngården Myllylä – Kvarntorp. Den stammar från 1600-talet och är idag en av Värmlands – landets – största och mest välbevarade finngårdar med både rökstuga, svenskstuga, smedja, kvarn och mejeri. Den var levande ända till 1950-talet, byggnadsminnesförklarades 1964 och ägs idag av Torsby kommun samt drivs som levande hembygdsmuseum av Lekvattnets hembygdsförening.

Det är milslånga vidder som sträcker sig runt den när man blickar ut från huvudbyggnadens farstuvist. Bortom gårdesgården betar två nordsvenskar i godan ro bland tuvor och jordkällare. Snart ska det komma några fjällkor också på sommarbete.

– Förr hade jag egna kor året om, men det orkar jag inte längre, det räcker med den mjölkningen det blir på sommaren, säger Rolf Nilsson, 76 år ung och den som bott här och förvaltat platsen sedan 1997.

”Mjölkkärnan och separatorn är mina släktklenoder!”

Bakom fjöset finns det ett mindre, modernare hus byggt på 1950-talet och det är det som Rolf bor i. Vi sitter vid hans köksbord och han bjuder på kokkaffe och bröd med ost och marmelad.

– Köpeost så här utanför säsong, säger han och skrattar till. Hoppas det går an.

Han berättar om hur han kom sig att leva en tredjedel av sitt liv på gården.

– Jag hamnade här av en ren tillfällighet. Jag åkte runt och kikade och letade efter en plats åt mig själv. Jag hade då redan varit på Våhallasättern i några år, men behövde något mer permanent. Jag körde in på gården, som låg öde och igenväxt och tänkte att här skulle man bo! Sen tog jag reda på vem ägaren var och, analog som jag är, satte jag mig och

skrev ett handskrivet brev där jag helt enkelt frågade om jag kunde få ta mig an platsen. De trodde väl att jag var helt galen, men de svarade i alla fall ja och sommaren 1997 flyttade jag in, med hästar, kor, bohag och allt.

Han växte upp på ett litet torp utanför i Holmedal utanför Årjäng. Där hade hans

Rolf i fjöset.

Kvarntorp.

mamma ett par rödkullor och en fjällko och de levde en enkel men trivsam tillvaro. När han bara var fyra år gammal fick hans pappa dock jobb som bilförsäljare i Arvika och de flyttade till en lägenhet där.

– Mamma grät när vi skulle flytta, berättar han. Hon ville inte lämna torpet, men det blev så. Urbaniseringen hade börjat redan då och inte skulle vi vara sämre. Rödkullorna gick till slakt och fjällkon tog en granne hand om, många av möblerna såldes, men separatort och mjölkjärnan vägrade mamma lämna bakom sig. I lägenheten stod de sedan som prydnader, minnen från en svunnen tid. Hon var så otroligt lycklig när jag tog över dem – de är mina släktklenoder de här.

Han visar mig de båda klenoderna som står inne i mejeribyggnaden, täckta med handvävda linnehanddukar, redo att tas i bruk igen. Han berättar om hur han här förbereder grädden för smöret, ystar ost av både skum mjölk och helmjölk och kokar messmör i en järngryta över elden i den öppna spisen.

– Mjölken är ju helt fantastisk, den kan förädlas till minst sju olika produkter, nu räknar jag de vi gör här.

Han förklarar att han och hans bror hade möjligheten att utbilda sig, vilket de så även gjorde. Rolf tog en magisterexamen vid vad som då var Göteborgs universitets filial i Karlstad. Han blev vad han själv kallar för ”renodlad byråkrat” och jobbade både inom kommun och länsstyrelse.

– Jag trivdes aldrig i den världen, i det där ekorrhjulet alla pratar om och en dag fick jag nog och bröt upp totalt. Det är jag väldigt stolt över mig själv för att jag gjorde och det ledde ju till att jag till slut hamnade här, på Kvarntorp.

Han kom in på fåbodspåret när han i sitt byråkratiska liv byggde upp den kopia av en säter som idag finns på Mariebergsskogen i Karlstad. På så sätt kom han i kontakt med

Ester, som varit på Vålhallasättern i norra Torsby kommun i 67 år och inte orkade längre. Hon var helt förtvivlad över att sätern skulle behöva lägga ner, eftersom det var en av de få sätrar hon visste om – kanske den enda – som kontinuerligt varit i bruk varje sommar i 350 år.

”En dag fick jag nog av ekorrhjulet och bröt upp totalt!”

– Det är en sån glädje att få komma ut här i ladugården och få känna värmen från djuren på morgonen, säger han och visar stolt upp de nu tomma spiltorna på Kvarntorp, som om någon månad kommer vara fyllda av kotramp återigen.

Hans framtidstro över gårdens fortlevnad är dock bister. Han siar om att den kommer växa igen ganska omgående när han försvunnit därifrån, eftersom han tvivlar på att det finns andra ”tokar” som honom som vill leva i obygd på det sättet, i mer eller mindre total isolering 9 månader om året och sedan raka motsatsen de övriga tre när turisterna strömmar till det levande muséet och chansen att få prova den skogsfinska specialiteten motti och fläsk.

– Man lever ju lite som en eremit. På vintern har jag i princip inga besök alls. Vi får se hur länge jag orkar vara kvar. Jag hoppas ju, att det ska bli ända tills jag blir 100, men jag har sådan tur eller inte är det omöjligt att veta. Det jag vet är i alla fall att jag föddes analogt, jag kommer alltid leva analogt och jag således dö analogt också.

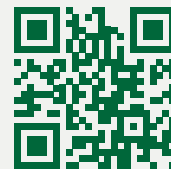
Rolf Nilsson och Ingela Kåreskog.

BOKDONATION VID VÄRMLANDS SÄTERKULTURS ÅRSMÖTE

Rolf Nilsson är inte bara utmarksbrukare. De mörka vintermånaderna när han är näst intill helt isolerad på Kvarntorp, har även möjliggjort ett författarskap hos honom. Med åren har det hunnit bli hela fem böcker – med en sjätte på gång. Dels har han skrivit om Vålhallasättern och det arbete han, och de som verkat där innan honom, har gjort och dels har han skrivit om historiska personer som levte på Kvarntorp när det fortfarande var en levande finngård. Den 17 mars hade Föreningen Värmlands säterkultur årsmöte och vid detta skänkte Rolf sina återstående böcker – ett hundratal – om Vålhallasättern till föreningen. Gåvan mottogs av föreningsordförande Ingela Kåreskog och som tack beslutade man att göra honom till hedersmedlem på livstid och Rolf fick själv mottaga ett diplom samt blommor för att intyga detta.

Titlar utgivna av Rolf Nilsson:
Klara på Kvarntorp
Krus Maja och hennes döttrar
Småbrukarliv på Kvarntorp
Skogsbrukarliv i Lekvattnet
Säterbrukarliv på Vålhall

Kolla in vår nya hemsida WWW.FABOD.SE

Puh, att jobba fram en hemsida är inget man gör i en handvändning. Nu finns den dock färdig för användning i ett första skede.

Där finns en hel del att läsa och fördjupa sig i. Inte minst så finns alla tidigare utgivna medlemstidningar att kunna sparas ner och skrivas ut lokalt. Vi lägger inte ut årets tidningar för utskrift under verksamhetsåret eftersom det kan göra att vi tappar medlemmar när de går att skriva ut gratis från hemsidan.

Det finns massor av saker som med tiden kommer att förändra sidan. Och det är bra, en hemsida skall vara levande. Två saker som vi i dagsläget jobbar med är att

- Utveckla är en digital kalenderfunktion där du som brukare kan lägga in de evenemang du vill sprida.
- Vi jobbar också med att utveckla en inloggningsfunktion där bara medlemmar ska kunna gå in efter att de har tilldelats en inloggning. Här är det också meningen att det blir några olika nivåer: medlem, arbetsgrupper, styrelse.

En rubrik som finns i menyn är "Kunskapsbank". Här kommer vi att utveckla ett digitalt centrum för kunskap kring fäbodkultur och utmarksbruk. Passa också på att se vår nya lägermanual där du bland annat också kan skriva ut förslag på checklistor, budgetmall, lägerprogram och utrustningslista. Vi hoppas du ska tycka att det är lätt att hitta på sidan, att den känns funktionell och kan vara vårt ansikte utåt. Konstruktiva synpunkter på hemsidan tar vi gärna emot på adressen: webbredaktion@fabod.se

Här får du tips och råd inför lägerverksamhet

Förbundet har nyligen avslutat ett projekt som syftat till att ta fram en manual för de fäbodbrukare som är intresserade av att arrangera läger för barn och ungdomar.

Manualen vi tagit fram ger svar på de flesta frågor som uppstår om man vill starta läger på sin fäbod. Tips, idéer, lagar, regler, dagsprogram, ekonomi, försäkringar med mera. I manualen finns också en budgetmall med konkreta förslag på vad saker och ting kan kosta. Om du laddar ner budgetmallen från vår hemsida, www.fabod.se, kan du också fylla i egna siffror som Excel-programmet sedan summerar. Du får då en budget som är anpassad till just din verksamhet. Du kan också ladda ner en checklista samt en utrustningslista som kan vara bra att ha.

Manualen innehåller 20 sidor och finns att köpa till självkostnadspris, 50 kronor plus porto. Skicka ett mail till webbredaktion@fabod.se så får du materialet i din postlåda.

Du kan också ladda ner den som PDF från vår hemsida www.fabod.se, du hittar allt material under fliken

Detta projekt har gjorts möjligt tack vare bidrag från det skandinaviska projektet "LIVIND – Creative and living cultural heritage as a resource for the Northern Dimension region".

Förbundets årsstämma den 20 april i Mora

Utöver sedvanliga årsmötesförhandlingar med val och behandling av motioner hade vi förmånen att ha med oss Katarina Sparstad från Norsk Seterkultur. Via länk berättade Katarina om förutsättningarna för att driva fäbodbruk i Norge. Vi kan konstatera att stödsystemet för fäbodbruk är betydligt generösare i Norge än i vårt land. Det framgick också att det i Norge finns ett särskilt stöd för skogsbete/utmarksbruk. Vi ska ta reda på mer om hur det förhåller sig med detta och återkommer.

Totalt hade ett femtiotal personer samlats i en mycket trevlig lokal i centrala Mora som fastighetsägaren, tillika förbundets ordförande, ställt tillförogande utan kostnad. Tack för det Peter! Tack också till de fäbodbrukare som bidragit med lokala produkter och inte minst till Dalarnas fäbodbrukarförening för ert arbete med att fixa iordning allt under dagen och för trevligt bemötande.

Katarina Sparstads seter i Valdres, Norge. Foto: Hållpetters Maria Bergström.

Efter val av styrelseledamöter samt val av ordförande har styrelsen följande sammansättning:

Ordförande Peter Helander
073-072 86 27, peter.helander@fabod.se

Ledamot Åsa Regnander-Dahl
070-369 97 37

Ledamot Kristin Lissel
072 948 39 17

Ledamot Marika Kaspergård
073 808 60 66

Ledamot Mårten Wikner
073 939 94 19

Ledamot Erik Samuelsson
073-821 35 22

Ledamot Ingela Kåreskog
070-570 07 58

Ledamot Carin Walldin
070-573 43 55

Ledamot Perjos Lars Halvarsson
073-028 00 01

Årsstämma. Foto: Jers Kristin Lissel

Årsstämma. Foto: Jers Kristin Lissel

Boktips!

Vi har tidigare tipsat om Rune Mats fina bok *Minnen från fäboden*, som kom ut i en första utgåva 2015 och tar oss med 80 år bakåt i tiden, till hur fäboden och livet på densamma såg ut då. Runde delar med sig av sina egna minnen från när han var ung och vistades vid fäboden Klacken i Järna socken utanför Vansbro tillsammans med resten av sin familj. Anekdoter varvas med vardagliga fäbodbestyr såsom buffring, mjölkning, ystning och messmörskokning. Invävt i texten finns även egen-skrivna dikter och sånger med fäbodinspiration, vissa på dialekt, en del på svenska och några på båda "språk." Berättelsen sträcker sig från 1937-1948 och man får en inblick i vad som var både nymodigt på den tiden, såsom tomater till exempel och även faror som kunde uppstå i vardagen på fäboden, såsom huggormar och åskväder.

Nu finns även boken översatt till engelska och kan köpas både via svenska och större, globala e-bokhandlare – ett lyft för fäbodvärlden även i engelskspråkiga delar, som till exempel svenskspråkiga i USA för vilka översättningen kanske främst är ämnad.

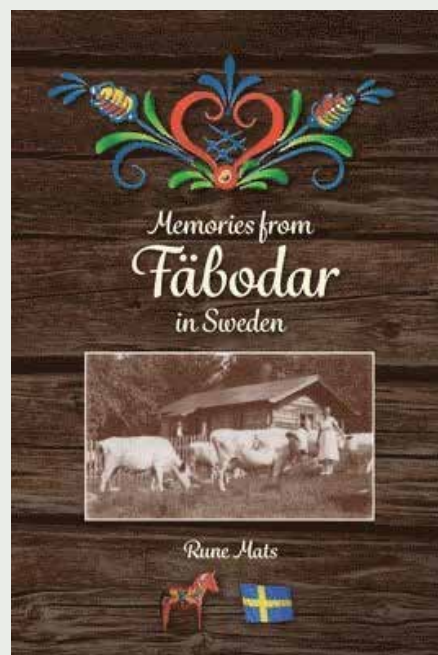
Titel: *Memories from Fäbodar in Sweden*

Författare: Rune Mats

Översättare: Lesley Anne Swanson

Förlag: Nordstjernen – Swedish News LLC

Pris: 252 kr

Stöd fäbodkulturen

Förbundet samlar den svenska fäbodrörelsen och verkar för att bevara, främja och utveckla fäbodarna, fäbodkulturen, fäbodbruket och övrigt utmarksbruk. Vi vill också främja byggnadskultur, kulturarv och traditionell kunskap, samt bibehålla betesrättigheter som resurs och som framtida möjlighet för fäbodbrukare och ägare av jordbruks- och skogsfastigheter. Tillsammans blir vi starkare och kan driva våra intressefrågor bättre. Som medlem får du också den här tidningen i din postlåda och blir uppdaterad om vad som är på gång.

Bli medlem...

Du behöver inte vara aktiv fäbodbrukare för att bli medlem, det räcker med att du har intresse för de frågor som förbundet driver och stöder våra intentioner.

Betala i så fall in avgiften om 300 kronor till Förbundet Svensk Fäbodkultur, du blir då medlem både i förbundet och den eventuella regionala förening du vill tillhöra. Vilka regionala föreningar det finns hittar du på sidan två, längst ner i vänsterspalten. Vill du betala för ytterligare en familjemedlem blir summan 200 kronor högre, alltså totalt 500 kronor.

Betala din avgift till Bg 5243–8538 eller Swisha 123 109 20 22. Enklast scannar du QR-koden här bredvid i swishappen.

Vill du fortsätta att få tidningen i din postlåda? Betala då in din medlemsavgift för 2024.